

RISCURI REZULTATE DIN NERESPECTAREA CODULUI DE DEONTOLOGIE MEDICALĂ

Dr. Olimpia Nicolaescu

PRINCIPII GENERALE ALE EXERCITĂRII PROFESIEI DE MEDIC

- Scopul și rolul profesiei medicale: apărarea vieții, sănătății și integrității fizice și psihice a ființei umane.
- Nediscriminarea: fără niciun fel de discriminare în ceea ce privește starea de sănătate și șansele de vindecare ale pacientului.
- Primordialitatea interesului și a binelui ființei umane în toate deciziile cu caracter medical.
- Obligativitatea respectării normelor și a obligațiilor profesionale precum și a regulilor de conduită specifice fiecărui caz.
- Independența profesională: interzicerea oricăror rațiuni de rentabilitate economică sau de ordin administrativ în actul medical.

- Caracterul relației medic-pacient: exclusiv profesională, bazată pe înțelegerea și compasiunea față de suferință.
- Obligația diligenței de mijloace: medicul își va dedica întreaga știință și pricepere interesului pacientului său, asigurându-se că deciziile luate sunt corecte și bolnavul nu are de suferit.
- Principiul specializării profesionale: cu excepția unor cazuri de urgență vitală, medicul acționează potrivit specialității, competențelor și practicii pe care le are.
- Respectul față de confrăți: de-a lungul întregii sale activități, medicul își va respecta confrății, ferindu-se și abținându-se să îi denigreze.

Jurământul lui Hippocrate

- *"Odată admis printre membrii profesiei de medic mă angajez solemn să-mi consacru viața în slujba umanității;*
- *Voi păstra profesorilor mei respectul și recunoștința care le sunt datorate;*
- *Voi exercita profesiunea cu conștiință și demnitate;*
- *Sănătatea pacienților va fi pentru mine obligație sacră;*
- *Voi păstra secretele încredințate de pacienți chiar și după decesul acestora;*
- *Voi menține prin toate mijloacele onoarea și nobila tradiție a profesiei de medic;*
- *Colegii mei vor fi frații mei;*
- *Nu voi îngădui să se interpună între datoria mea și pacient considerații de naționalitate, rasă, religie, partid sau stare socială;*
- *Voi păstra respectul deplin pentru viața umană de la începuturile sale chiar sub amenințare și nu voi utiliza cunoștințele mele medicale contrar legilor umanității.*
- *Fac acest jurământ în mod solemn, liber, pe onoare!"*

**OBLIGAȚII ALE MEDICULUI ȘI
REGULI GENERALE DE
COMPORTAMENT ÎN ACTIVITATEA
MEDICALĂ GENERATOARE DE
RISURI**

Acordarea și retragerea consimțământului

- obligatoriu în orice intervenție în domeniul sănătății;
- liber și în cunoștință de cauză;
- informat: scopul și natura intervenției, a consecințelor și a riscurilor previzibile și în general acceptate de societatea medicală;
- se poate retrage în orice moment de către persoana vizată;
- delegare de consimțământ:
 - pentru minori - se obține de la părinți, de la o autoritate sau o altă persoană ori instanță desemnată prin lege,
 - în situații de urgență, la bolnavi aflați în imposibilitatea de a-și da consimțământul, se va putea proceda imediat la orice intervenție indispensabilă din punct de vedere medical, salvatoare de viață.

Obligații legate de secretul profesional și accesul la datele privind starea de sănătate

- Va fi respectat dreptul legal al fiecărei persoane la viața sa privată, inclusiv din punctul de vedere al informațiilor referitoare la sănătatea sa.
- Secretul profesional va fi păstrat:
 - inclusiv față de membrii familiei, medicul va oferi informații numai persoanei mandatate de pacient,
 - după ce persoana respectivă a încetat să mai fie pacient,
 - după decesul pacientului.
- Pacientul poate decide, sub semnătură, că nu mai dorește să fie informat în cazul în care informațiile prezentate de către medic i-ar cauza suferință.

Fapte și acte nedeontologice (1)

- rezultă din încălcarea oricăruia dintre principiile generale ale exercitării activității de medic;
- practicarea eutanasiei și eugeniei;
- refuzul acordării serviciilor medicale, cu câteva excepții, bine delimitate din punct de vedere legal;
- abandonarea unui pacient care necesită asistență medicală de urgență fără asigurarea că acesta a fost preluat de o altă unitate medicală unde există condiții adecvate pentru îngrijirea sa;
- folosirea, precum și recomandarea publică, a unor metode de diagnostic sau de tratament nefundamentate științific , cu risc pentru pacient (ex. tratamentul cu Ivermectină în infecția cu Coronavirus);
- respingerea publică, cu excepția dezbaterilor din comunitatea medicală, a unor mijloace de diagnostic, tratament și profilaxie recunoscute de comunitatea științifică academică medicală (ex. vaccinarea profilactică în infecția cu Coronavirus) ;

Fapte și acte nedeontologice (2)

- cu excepția urgențelor vitale, exercitarea profesiei medicale în condiții care ar putea compromite actul profesional sau ar putea afecta calitatea actului medical;
- folosirea, invocarea sau lăsarea impresiei deținerii unor titluri profesionale, specialități ori competențe profesionale neconforme cu realitatea;
- emiterea unui document medical de complezență sau pentru obținerea unui folos nelegal sau imoral (ex. eliberarea de certificate false de vaccinare profilactică anti -Covid);
- emiterea unui document medical pentru care nu există competență profesională;
- atragerea clientelei profitând de funcția ocupată sau prin intermediul unor promisiuni neconforme cu normele activităților medicale;

Atingeri ale independenței profesionale, legate în principal de relațiile cu firmele producătoare de medicamente și aparatură medicală

SUNT INTERZISE cu excepția situațiilor prevăzute de lege și cu anunțarea prealabilă a organelor profesiei:

- asocierea sau colaborarea, sub orice formă și în orice modalitate, directă ori indirectă, dintre un medic și o persoană care produce sau distribuie medicamente;
- reclama, în orice mod, la medicamente, suplimente alimentare, aparatură medicală sau alte produse de uz medical;
- implicarea, direct sau indirect, în distribuția de medicamente, suplimente alimentare, dispozitive medicale, aparatură medicală sau de alte produse de uz medical;
- primirea unor donații sub formă de cadouri în bani sau în natură ori alte avantaje, a căror valoare le face să își piardă caracterul simbolic și care pot influența actul medical.

Relația medic-pacient și limitele angajamentului profesional

DECIZIA MEDICALĂ se bazează pe:

- examinarea personală și nemediată a pacientului de către medicul respectiv,
- angajamentul profesional al medicului nu poate depăși competența sa profesională, precum și capacitatea tehnică și de dotare a unității sanitare unde își desfășoară activitatea.

ASIGURĂRILE MEDICULUI PRIVIND PACIENTUL:

- acesta a înțeles pe deplin prescripția și recomandările sale,
- are o așteptare corectă cu privire la rezultatele actului medical și la serviciile medicale pe care urmează să le primească,
- a înțeles natura și limitele relației medic-pacient,
- este, după caz, preluat de o altă unitate medicală ori în supravegherea altui specialist în domeniu.

Colaborarea cu alți specialiști și consultul în echipă

- În toate situațiile medicul va respecta dreptul pacientului de a obține o a doua opinie medicală.
- Dacă medicul nu are suficiente cunoștințe ori experiența necesară pentru a asigura o asistență medicală corespunzătoare, acesta va solicita un consult adecvat situației sau va îndruma bolnavul către un astfel de consult la o altă unitate medicală.
- Rolurile medicului curant ce a inițiat și solicitat consultul:
 - punerea la dispoziție a orice fel de date sau informații cu caracter medical referitoare la persoana în cauză,
 - recomandările formulate de alți specialiști în scris nu au caracter obligatoriu pentru medicul curant,
 - medicul curant are libertate de decizie, conform propriilor competențe profesionale și situației particulare a pacientului, el fiind cel care va lua și va comunica pacientului decizia finală a consultului.

Refuzul acordării serviciilor medicale

- Poate avea loc
 - strict în condițiile legii,
 - dacă prin solicitarea formulată persoana în cauză îi cere medicului acte de natură a-i știrbi independența profesională, a-i afecta imaginea sau valorile morale (ex. refuzul unor medici de a efectua avorturi din motive morale și religioase),
 - solicitarea nu este conformă cu principiile fundamentale ale exercitării profesiei de medic, cu scopul și rolul social al profesiei medicale.
- În toate cazurile, medicul
 - va explica motivele care au stat la baza refuzului său,
 - se va asigura că prin refuzul acordării serviciilor medicale viața sau sănătatea persoanei în cauză nu este pusă în pericol,
 - în măsura în care refuzul este bazat pe încălcarea convingerilor sale morale, va îndruma persoana în cauză spre un alt coleg sau o altă unitate medicală.

Legalitatea și realitatea conținutului documentelor

- Medicul va elibera persoanelor îndreptățite
 - numai documentele permise de lege,
 - care atestă realitatea medicală așa cum rezultă aceasta din datele și informațiile pe care medicul le deține în mod legal în urma exercitării profesiei sale.
- Documentele medicale întocmite de medic referitoare la starea de sănătate a pacientului, vor fi în limita specialității și competențelor profesionale ale medicului respectiv.
- Orice activitate medicală se va consemna în documente adecvate înregistrării activității respective și se va finaliza printr-un înscris medical.

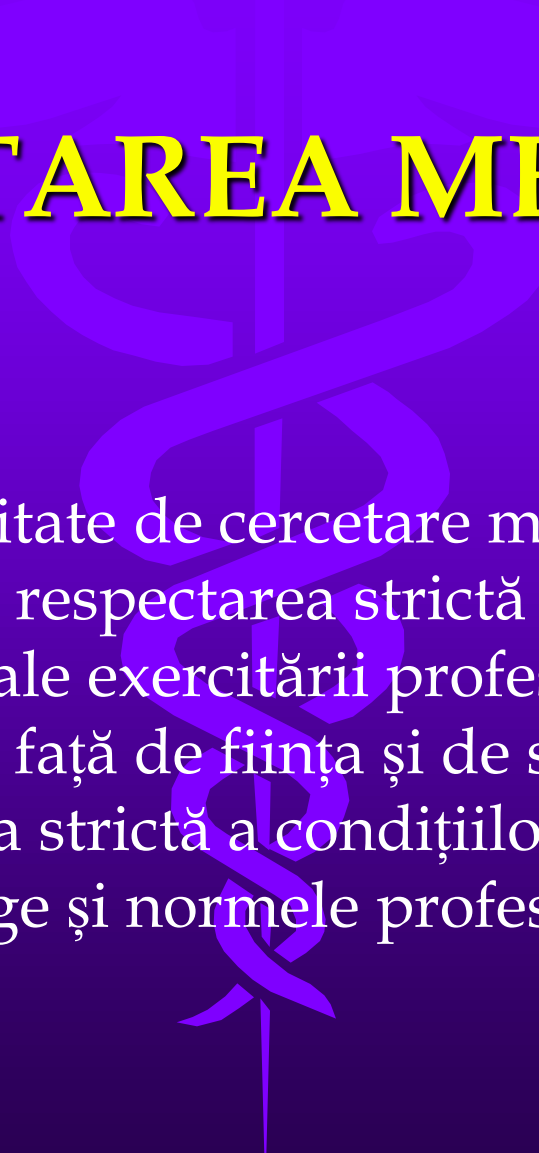
Obligația de sprijin reciproc și de loialitate, concurența neloială (1)

- În toate situațiile și împrejurările legate de exercitarea obligațiilor profesionale, medicii își vor acorda sprijin reciproc și vor acționa cu loialitate unul față de celălalt.
- Concurența neloială
 - discreditarea profesională a unui confrate;
 - determinarea reprezentanților oricăror autorități/instituții de a sfătui toți solicitanții să se adreseze unei anumite unități medicale;
 - însărcinarea unui profesionist, chiar și cu titlu gratuit, de a procura clienți ori a face reclamă;
 - oferirea de avantaje materiale oricărei persoane pentru atragerea clientelei;
 - participarea sau colaborarea la evenimente (audio, video, pe suport informatic etc.) cu scopul de a-și face publicitate în vederea atragerii de clientelă;

Concurența neloială (2)

- perceperea unor onorarii subevaluate în raport cu prețul pieții sau calitatea prestației;
- atragerea/fidelizarea clientelei cu avantaje materiale, oferite sub orice formă
- neemiterea sau emiterea neregulată a chitanțelor/bonurilor fiscale/facturilor pentru serviciile taxate;
- este admis serviciul gratuit în scopuri filantropice și nu pentru a menține sau atrage clientela ori pentru a crește veniturile obținute din activitatea medicală, în detrimentul altor concurenți, în cazuri justificate cum ar fi:
 - prestații efectuate unui alt medic și rudelor acestuia;
 - servicii medicale acordate persoanelor paupere, care nu își pot permite costul lor;
 - alte situații cu caracter excepțional reglementate legal.

CERCETAREA MEDICALĂ

Orice activitate de cercetare medicală va fi efectuată cu respectarea strictă a principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic, în respect deplin față de ființa și de specia umană și cu respectarea strictă a condițiilor prevăzute de lege și normele profesiei.

Cercetarea pe ființa umană, condiții cumulative

- Nu există nicio altă metodă alternativă la cercetarea pe ființe umane de eficacitate comparabilă.
- Riscurile la care se poate expune persoana nu sunt disproporționate în comparație cu beneficiile potențiale ale cercetării.
- Proiectul de cercetare a fost aprobat de instanța sau autoritatea competentă după ce a făcut obiectul unei examinări independente:
 - asupra pertinentei sale științifice,
 - a importanței obiectivului cercetării,
 - precum și a acceptabilității sale pe plan etic.
- Persoana asupra căreia se fac cercetări este informată asupra drepturilor sale și asupra garanțiilor prevăzute prin lege pentru protecția sa.
- Consimțământul a fost dat în mod expres, specific, a fost consemnat în scris și poate fi retras în orice moment

Prelevarea și transplantul de organe, țesuturi și celule de origine umană de la donatori în viață

- Se face exclusiv în cazurile și condițiile prevăzute de lege, cu acordul scris, liber consimțit al donatorului și numai după ce persoana respectivă a fost informată, în prealabil, asupra riscurilor intervenției.
- În toate cazurile, până în momentul prelevării, donatorul poate reveni asupra consimțământului dat.
- Este interzisă prelevarea de organe, țesuturi și celule de origine umană
 - de la minori,
 - de la persoane lipsite de discernământ din cauza unui handicap mintal, unei tulburări mintale grave sau dintr-un alt motiv similar.

Prelevarea de organe, țesuturi și celule umane de la persoane decedate

- numai în condițiile prevăzute de lege;
- cu acordul scris
 - exprimat în timpul vieții, al persoanei decedate,
 - în lipsa acestuia, cu acordul scris, liber consimțit, dat, în ordine, de soțul supraviețuitor, de părinți, de descendenți ori de rudele în linie colaterală până la gradul al patrulea inclusiv.

Limitări ale cercetării medicale. Interdicții. (1)

- Orice intervenție medicală
 - asupra caracterelor genetice prin care se urmărește modificarea descendenței unei persoane;
 - prin care se urmărește crearea unei ființe umane genetic identică cu altă ființă umană vie sau moartă;
 - prin care s-ar urmări sau s-ar determina selecția persoanelor ori s-ar aduce atingere speciei umane;
 - de natură a determina sexul viitorului copil.
- Crearea de embrioni umani în scopuri de cercetare.

Limitări ale cercetării medicale. Interdicții. (2)

- Examinarea caracteristicilor genetice ale unei persoane în alt scop decât medical și strict în condițiile și procedurile legale.
- Participarea sau implicarea într-o activitate de identificare a unei persoane pe baza amprentelor sale genetice altfel decât în cadrul unei proceduri judiciare penale ori civile sau în scopuri strict medicale ori de cercetare științifică, ambele efectuate strict în condițiile legii.
- Participarea la orice fel de acte care au ca obiect conferirea unei valori patrimoniale corpului uman, elementelor sau produselor sale, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.